

Zakonik cerkvenega prava pravi v kan. 788, da je primerno, da se v latinski Cerkvi s podelitvijo birme počaka približno do sedmega leta.

Prima Romana Synodus iz leta 1960. pa pravi v drugi knjigi, kjer razpravlja o pastoralni dejavnosti, v čl. 391: »Župniki naj starše opominjajo, da skrbijo, da bodo njih otroci pravi čas prejeli sveto birmo, namreč takoj, ko so prisli k pameti, in naj jih pripravijo na birmo tako, da bodo ta zakrament in dolžnosti, ki jih prevzemajo, zadosti spoznali.« V členu 396 pravi pa: »Primerno je, da otrok ne pustimo k birmi isti čas, ko gredo k prvemu obhajilu.«

Pri osrednji pripravljalni komisiji za drugi vatikanski cerkveni zbor sta bila poudarjena oba vidika: zgodovinski, ki govori za zgodnjo birmo, in pastoralni, ki govori za bolj pozno birmo. Odločitev pričakujemo od vesoljnega zbora.

Dr JOŽE POGAČNIK

ŠTO JE IRENIZAM?

Na str. 54. ovogod. »Službe Božje« urednik je spomenuo ideju koju naš liturgijski apostolat još nije isticao. Svakako spadaju zajedno: pravilno shvaćeni *liturgijski i ekumenski apostolat*. Nastojanje oko liturgijske obnove privode vjernike prvom i nenadoknadivom vrelu života, a istodobno se taj život želi približiti svima »koji se ponose kršćanskim imenom« (Ivan XXIII). Po katoličkom je svijetu to odavno mnogima jasno pa često isti pobornici, isti listovi i ista središta promiču liturgijsku i ekumensku ideju. Jedna i druga očekuje od skorog II vatikanskog sabora mnogo, prema više puta izraženim intencijama Sv. Oca i prema pripremama što su ih obavili komisija za liturgiju i sekretarijat za sjedinjenje kršćana.

Rad za sjedinjenje zovemo *ekumenskim* (sveopćim), jer mu je cilj da sve Kristove sljedbenike po svemu svijetu okupi u jedno stado pod jednim Pastirom. Dakako, ne ide se za tim da se napuste rasne, povijesne, liturgijske, pravne i druge razlike i običaji, nego da se svi uklope u jedno živo otajstveno tijelo Kristovo. Da će svakoj skupini biti osigurano mirno uživanje njezinih posebnosti, vidi se već iz načina kojim katolička Crkva nastoji da dođe do sjedinjenja. K njemu

vodi samo put ljubavi i strpljenja, poštivanja i pomirljivosti. Mir (eirene) je Isusov božićni i uskrsni dar, mir je on ostavio svojoj Crkvi da ga širi među ljude koje Bog ljubi, a to su svi na zemlji i posebno oni koji u nj vjeruju.

Zadnjih se je decenija u takvom pomirljivom stanovištu prema nekatoličkim kršćanima osobito isticao veliki belgijski kardinal Mercier. Belgijanac je i najizrazitiji pobornik kako liturgijske obnove tako i irenizma Dom Lambert Beauduin. Prema želji Pija XI ustanovio je unijonistički benediktinski samostan Chevetogne, koji izdaje uglednu reviju »Irenikon«. Sadašnji je Sv. Otac još kao pariski nuncij i mletački patrijarha u nekoliko navrata izjavio da se posve slaže s načinom Dom Beauduina. Na papinskoj je stolici više puta i na razne načine pokazao da je irenizam njegovo sredstvo »osvajanja«. Misli, dakako, isto kako su mislili svi njegovi predšasnici, što je došlo do izraza osobito u njegovoj enciklici »Aeterna Dei sapientia« o 1500 godišnjici sv. Lava Velikoga, ali je bez sumnje u svoj nastup prema drugim kršćanima unio novu notu srdačnosti i pomirljivosti. Bog daje Crkvi papu kakvog treba, pa je nama dao ovakvoga.

Kod nas je ovo bolna tačka. Nije čudno, izloženi smo kao malo koji narod na svijetu. Samo su dvije malene otočke biskupije bez pravoslavnih starosjedioca, a još kao da nismo našli pravo katoličko stanovište prema njima. Dok nas je kroz stoljeća koliko toliko povezivala zajednička borba »zakrst časni i slobodu zlatnu«, zadnjih smo sto godina često bili na udaru dvaju ekstrema. Krivo shvaćeno rodoljublje, nošeno od liberalaca koji su svako isticanje vjerske istine i života nazivali klerikalizmom, uporno je nastojalo nivelirati sve vjerske razlike pod parolom »brat je mio — koje vjere bio«. Ne da se zanijekati da nas je to stajalo mnogo vrlo osjetljivih gubitaka, osobito indiferentizmom, mješovitim brakovima itd. Još je veće zlo što je taj ekstrem izazivao drugi po kojemu smo trebali rušiti svaki most k drugima i na bilo koji, pa i nekatolički (tj. neevanđeoski) način samo braniti svoje.

Između ta dva ekstrema bilo je nosioca ispravnog, kršćanskog shvaćanja. Dosta je spomenuti samo dva imena. Mariborski biskup bl. usp. Martin Slomšek pred 111 godina ustanovio »Bratovščinu sv. Cirila in Metoda« i pokazao put kojim su mnogi išli. Đakovački biskup J. J. Strosmajer, uza sve svoje slabosti, pokazao je baš u ovoj tački veličinu svojega duha. I nedavno su Nijemci ponovno istakli da je on bio

najbolji govornik I vatikanskog sabora i da je baš on doživio najviše napadaja radi svojeg shvaćanja da je tada bilo neoportuno proglasiti papinsku nezabludivost, u koju je inače vjerovao zajedno sa svim stoljećima. Kolikogod je bio sklon istočnoj braći, ipak se je definiranoj dogmi pokorio i do smrti jasno ispovijedao svoju privrženost Sv. Stolicu. Njegova katedrala, posvećena jedinstvu crkava, trajan je amanet koji nas sve navodi na misao vodilju velikog biskupa.

»Da li je moguće u ovom pogledu što konkretno poduzeti?« pita urednik u spomenutom članku. Od velike je to važnosti za naš liturgijski i pastoralni rad, shvaćen širokogrudno i dalekosežno. Urednik pravom stavlja na prvo mjesto molitvu. Suvišna je svaka riječ koliko nam Crkva preporuča da molimo za sjedinjenje kršćana. Ne može ona drukčije, želja je to njezinog božanskog Zaručnika. Ne samo molitvenom osminom u siječnju i duhovskom devetnicom, već nam u svakoj sv. Misi stavlja na usta tu veliku potrebu na početku kanona i prije pričesti. Vjernicima se na prikazanju preporuča »molitva vjernika« koja prema našem starodrevnom tekstu počinje: »Bože, daj mir, jedinstvo svetoj Crkvi kršćanskoj« ili u 3. dijelu velikih litanija ima nekoliko sličnih zaziva.

Tko prati događaje po svijetu, vidi da ne molimo uzalud. Mons. Felici, tajnik centralne koncilske komisije, rekao je: »Sjedinjenje je nada«, ali ta nada dobiva sve više temelja. S katoličke, pravoslavne i protestantske strane padaju izjave, čine se koraci i pokazuje se dobra volja kako se pred par decenija nije moglo ni očekivati. To nam ima biti poticaj na još žarču i ustrajnu molitvu. Ona je isprosila ovo poboljšanje, samo ona nas može privesti i kraju. Nesloga, rastava i raskol su dar sotone, a sjedinjenje dolazi samo od Boga. Još uvijek ga premalo i preslabo molimo za to.

Krivo bi bilo i na polju irenizma očekivati čudo. Bog sve vodi, pa tako su u njegovoj ruci i putevi sjedinjenja, ali tim putevima moramo mi ići. Putevima kršćanske *snošljivosti* i *ljubavi*. Stoga treba cijeliti sve što je na drugome dobro, pa i onda kad je to dobro drukčije nego naše, kad je možda i manje nego naše, bilo da je tako doista ili se nama čini. Osobito nas mora veseliti svako približavanje bilo koga Kristu, njegovoj nauci i milosti. Što smo bliži središtu, bliži smo i međusobno, kako je kroz tolike godine naglašavao prof. Grivec. Nikakvo drugo jedinstvo nije ostvarivo niti bi bilo

trajno nego samo ono koje se osniva na Kristu Isusu, Glavi čitavog otajstvenog tijela. Kadgod smo u prigodi da to jedinstvo s Kristom potaknemo, pomognemo i učvrstimo, bilo kod svojih bilo kod onih izvana, smatrajmo to svojom katoličkom dužnošću. Isto tako treba izbjegavati sve što nas rastavlja. Papa nam je kazao da ne koristi istraživati tko je veći krivac za raskol. Vjerske razlike nije moguće premostiti nego putem irenizma. Bez obzira na prestiž, jer je ljubav i poniznost najbolji prestiž istine. Crkva i u tom pogledu treba skinuti »kraljevsko odijelo«, kako je kard. Montini zapisao u ovogodišnjoj svojoj korizmenoj poslanici.

Ima ih, osobito među protestantima, koji misle da bi se kat. Crkva trebala odreći nekih dogmi, kako bi mogla okupiti sve kršćane oko iste vjeroispovijesti. To je uzaludno očekivanje. Kard. Bea, predsjednik koncilskog sekretarijata za sjedinjenje, nedavno je pred raznim skupovima kazao da se ne može poništiti ono što je Duh Sveti izveo u Crkvi kroz stoljeća. Na dogmatskom se polju ne može ni za dlaku popustiti od vjerskih istina, ali u svakidašnjem životu možemo mnogo toga irenično pojasniti i približiti. Neki se naš svećenik odavna poznao s pravoslavnim protom. Nisu prekinuli veze ni kad je jedan postao biskup a drugi episkop. Naš je biskup to spomenuo sadanjem papi, pa je Ivan XXIII ne samo odobrio taj postupak nego je i znao naći vidljiv znak svoje očinske privrženosti i ljubavi prema onom episkopu.

Ovaj je članak napisan i potpisan s nekom zebnjom da ne bude shvaćen nepravilno. Neki drukčije misle i navode mnoge činjenice za koje tvrde da daju pravo samo njima. Bilo bi poželjno da se jave, makar pseudonimom, pa da se pojmovi raščiste. A ono što se ne može perom, bit će lakše i možda uputnije riječima. Samo se ne oglušiti glasu vremena, glasu Crkve, glasu Duha Svetoga! Nije moguće da se ne će naći zajednički jezik, ako nas vodi pravo shvaćeni irenizam, ako nam je do mira i sjedinjenja u Božjoj kući.

o. Martin Dr Kirigin OSB

PONOVNA USPOSTAVA SAMOSTALNOG ĐAKONATA

»Zetva je velika, ali poslenika je malo« kao u početku jednako odjekuje i u našim danima, a možda danas još i više obzirom na veliki porast pučanstva i nerazmjerno mali broj